

BOKFÖRINGSNÄMNDENS VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNSEKTION
Arbets- och näringsministeriet

ALLMÄN ANVISNING OM NOTER TILL BOKSLUTET

Helsingfors
2022

ALLMÄN ANVISNING OM NOTER TILL BOKSLUTET

Innehållsförteckning

1. Bestämmelser och anvisningar om noter till bokslutet	3
2. Gruppering av noterna	4
3. Noter angående upprättandet av bokslutet och bokslutets framställningssätt	6
3.1 Noter angående upprättandet av bokslutet	6
3.2 Noter angående presentation av bokslutet	8
3.3 Noter angående upprättandet av koncernbokslutet	9
4. Noter till resultaträkningen	11
5. Noter till balansräkningen	16
5.1 Noter till balansräkningens aktiva	16
5.2 Noter till balansräkningens passiva	22
6. Noter angående säkerheter, ansvarsförbindelser och arrangemang utanför balansräkningen	26
7. Noter om personal, revisorns arvoden och transaktioner med intressenter	36
8. Verifikation till noter	40

1. Bestämmelser och anvisningar om noter till bokslutet

På välfärdsområdets bokföring och bokslut tillämpas utöver lagen om välfärdsområden bokföringslagen. Vid upprättandet av välfärdsområdets bokslut tillämpas dock inte 4 kap. 5 § 2 och 3 mom., 5 kap. 2 a, 2 b, 4, 5 b eller 17 § eller 7 a kap. i bokföringslagen (lagen om välfärdsområden 116.1 §). Närmare bestämmelser om den balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noterna till dem som ingår i välfärdsområdets bokslut samt om tablån över budgetutfallet och verksamhetsberättelsen, koncernbokslutet och noterna till det samt om delårsrapporterna får utfärdas genom förordning av statsrådet (116.2 § i lagen om välfärdsområden).

Till bokslutet hör en balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dessa (117 § i lagen om välfärdsområden). Bestämmelser om noterna finns i statsrådets förordning om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut.

Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektion meddelar anvisningar och avger utlåtanden om tillämpningen av bestämmelserna om bokföring, bokslut, koncernbokslut och verksamhetsberättelse i bokföringslagen, statsrådets förordning om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut och lagen om välfärdsområden (116.3 § i lagen om välfärdsområden). Välfärdsområdes- och kommunsektionens anvisningar och utlåtanden är en del av god bokföringssed inom välfärdsområdena. Med denna allmänna anvisning meddelar välfärdsområdes- och kommunsektionen anvisningar för upprättande av noter till välfärdsområdets bokslut. Även noterna till välfärdssammanslutningarnas bokslut upprättas enligt denna anvisning.

Med noter avses enligt BokfL 3 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten uppgifter som ska lämnas i bilagor till balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen. I förordningen om uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut (729/2021) som utfärdats med stöd av lagen om välfärdsområden finns mer detaljerade bestämmelser om noterna till välfärdsområdets bokslut. Förordningen innehåller inga separata krav på noter till välfärdsområdets finansieringsanalys. Om välfärdsområdet, då en rättvisande bild kräver det, i bokslutet lägger fram noter till finansieringsanalysen, placeras de efter noterna till resultaträkningen. Bokslutet och noterna ska vara överskådliga och bokslutet ska bilda en helhet (BokfL 3 kap. 1 § 4 mom.). Noterna ska innehålla en redogörelse för avvikelser från de allmänna bokslutsprinciperna, grunderna för avvikelserna samt deras effekter (BokfL 3 kap. 3 § 3 mom.). Noterna kan uppges utan sifferkoder. Sådana noter behöver inte uppges som inte innehåller något att uppges under räkenskapsperioden och eventuellt under den jämförelseperiod som presenteras i noterna.

Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektion ger anvisningar och utlåtanden om tillämpningen av bestämmelserna om bokföring och bokslut i bokföringslagen och lagen om välfärdsområden (116 § i lagen om välfärdsområden). Anvisningarna och utlåtandena styr välfärdsområdena och välfärdssammanslutningarna i att följa god bokföringssed.

Denna allmänna anvisning iakttas när välfärdsområdets bokslut upprättas från och med räkenskapsperioden 2022. I anvisningen avses med välfärdsområde nedan även välfärdssammanslutningar, om inte annat anges. De ändrade punkterna har markerats i den allmänna anvisningen med en hakparentes som innehåller ett årtal.

Syftet med noterna till bokslutet är att komplettera den bokslutsinformation som ges i form av kalkyler så att en riktig och tillräcklig bild ges av resultatet, den ekonomiska ställningen och finansieringen samt verksamheten. Noterna utgör en del av bokslutet (BokfL 3:1.1 § och lagen om välfärdsområden 116 §). Välfärdsområdet kan i regel inte välja om en enskild uppgift ska tas upp i balansräkningen, resultaträkningen, finansieringsanalysen eller i noterna. I vissa fall medges dock flexibilitet i fråga om var en uppgift redovisas. Alternativa framställningssätt ges i denna allmänna anvisning.

För att bokslutet ska ge en rättvisande bild är jämförelseuppgifter beträffande noterna att rekommendera. Noterna kan uppges som belopp i tusen euro. Efter att ett välfärdsområde ändrats rekommenderas det att jämförelseuppgifterna i det första bokslutet presenteras med beaktande av principen för ekonomisk produktion av uppgiften.

Välfärdsområdets affärsverks noter presenteras i kombination med noterna till välfärdsområdets bokslut. Enligt 73 § i lagen om välfärdsområden ska affärsverket för ett välfärdsområde dock upprätta ett särskilt bokslut som innehåller bland annat affärsverkets noter.

2. Gruppering av noterna

Denna allmänna anvisning grundar sig på förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut (729/2021) som utfärdats med stöd av lagen om välfärdsområden. Noterna till välfärdsområdets bokslut grupperas i bokslutet i noter om

- upprättandet av bokslutet
- presentationen av bokslutet
- resultaträkningen
- balansräkningens aktiva och passiva
- säkerheter, ansvarsförbindelser och arrangemang som inte har tagits med i balansräkningen
- personalen, revisorns arvoden och transaktioner

med intressenter.

Noterna till välfärdsområdets koncernbokslut ska innehålla de uppgifter som avses i 18–19 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut. Som noter gällande koncernen anges

1. noter gällande upprättandet av bokslutet
  - principerna för upprättandet av koncernbokslut,
  - noter angående bokslutets uppställningsform,
  - en redogörelse för de ändringar som skett i principerna och metoderna vid upprättandet av koncernbokslutet samt för inverkan av ändringarna på koncernens verksamhet och ekonomiska ställning,
  - en motiverad redogörelse, om samma värderings- och periodiseringsprinciper inte har följts vid upprättandet av koncernbokslutet som vid upprättandet av välfärdsområdets bokslut,
  - en redogörelse för sådana förändringar i koncernstrukturen som på ett väsentligt sätt inverkar på koncernbalansräkningens jämförbarhet med det koncernbokslut som har upprättats för den föregående räkenskapsperioden,
  - väsentliga ändringar i koncernaktiva och koncernpassiva jämfört med föregående räkenskapsperiod och en redogörelse för behandlingen av dem,

samt följande noter om koncernresultaträkningen, koncernbalansräkningens aktiva och passiva samt säkerheter och ansvarsförbindelser, som i exemplen nedan i den allmänna anvisningen har kombinerats med välfärdsområdets noter (notens nummer anges inom parentes nedan):

2. verksamhetsintäkter i helheter definierade av välfärdsområdet (not 6)
3. en redogörelse för de ändringar i avsättningar som ingår i intäkterna och kostnaderna, om de inte är av ringa betydelse (12)
4. utredning om poster redovisade som extraordinära intäkter och kostnader (14)
5. redogörelse för väsentliga försäljningsvinster från tillgångar bland bestående aktiva som ingår i övriga verksamhetsintäkter och väsentliga försäljningsförluster från bestående aktiva som ingår i övriga verksamhetskostnader (13)
6. anslutningsavgifter till väsentliga belopp, om koncernsammanslutningarna under balansräkningsposten *Mark- och vattenområden* bland bestående aktiva har aktiverat sådana anslutningsavgifter för fastigheterna som inte betalas tillbaka och avgifterna inte har tagits upp som en egen post i balansräkningen (19)
7. väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna (24)
8. en specifikation per balansräkningspost om ökning och minskning av posterna i det egna kapitalet samt om överföringar mellan dessa poster under räkenskapsperioden (25)
9. specifikation av väsentliga poster som tagits upp bland avsättningarna, **om** detta är nödvändigt för att göra balansräkningsposterna klarare (29)
10. en specifikation av hur posten **Övriga skulder** fördelar sig på anslutningsavgifter och övriga skulder, **om** anslutningsavgifterna inte upptagits som en separat post i balansräkningen (32)
11. väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna (33)
12. skulder för vilka sammanslutningen eller stiftelsen som sammanställs med koncernbokslutet har pantsatt, intecknat eller på något annat sätt gett egendom som säkerhet, specificerade per säkerhetsslag för varje post av främmande kapital redovisas bland balansräkningens passiva (34)
13. säkerheter som en sammanslutning eller stiftelse har ställt på något annat sätt än vad som avses ovan i punkt 34, det sammanlagda värdet specificerat per säkerhetsslag (35)
14. det sammanlagda värdet av andra säkerheter ställda av en sammanslutning eller stiftelse som sammanställs i koncernbokslutet än sådana som avses i punkterna 34–35 ovan, specificerat per slag (37)
15. hyresansvar (38)
16. övriga ansvarsförbindelser av en sammanslutning eller stiftelse som sammanställs med koncernbokslutet (40)
17. övriga arrangemang utanför balansräkningen vilka gäller en sammanslutning eller stiftelse som sammanställs i koncernbokslutet (41)
18. beloppet på latent skatteskulder och skattefordringar, om en förkortad uppställningsform för balansräkningen har använts.

Koncernbokslutets noter utgörs i princip av en sammanställning av noterna till de särskilda boksluten. Elimineringar och rättelser i samband med upprättandet av koncernbokslut bör beaktas även i noterna. Informationen i noterna till koncernbokslutet gäller således penningbeloppet för ifrågavarande benämning i **koncernbokslutet**.

Välfärdsammanslutningarnas noter sammanställs med koncernbokslutet till sitt talvärde i förhållande till grundkapitalets medlemsandel (Allmän anvisning om upprättande av välfärdsområdets koncernbokslut).

Noter gällande principerna för upprättande av koncernbokslut presenteras i kapitel 3.3. Övriga noter som gäller koncernen presenteras i exempeltabellerna i denna allmänna anvisning vid sidan av välfärdsområdets noter och för de uppgifter som noterna gällande koncernen ska innehålla. De kan också presenteras separat i bokslutet efter välfärdsområdets noter.

I denna anvisning om noter har vi samlat exempel på noter till välfärdsområdets bokslut. I bokföringslagen, bokföringsförordningen, förordningen om uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut och i denna allmänna anvisning presenteras så kallade obligatoriska krav på noter. Kravet på en rättvisande bild enligt bokföringslagen förutsätter en bedömning av huruvida man utöver ovan nämnda noter ska ge fall- och situationsspecifika noter för att en rättvisande bild ska realiseras.

3. Noter angående upprättandet av bokslutet och bokslutets framställningssätt

3.1 Noter angående upprättandet av bokslutet

Noterna angående upprättandet av välfärdsområdets bokslut ska bestå av de uppgifter som avses i 5 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- 1) uppgifter om de värderingsprinciper och värderingsmetoder samt de periodiseringsprinciper och periodiseringsmetoder som har följts vid upprättandet av bokslutet,

Periodiseringsprinciper

Exempel: Intäkter och utgifter har tagits upp i resultaträkningen på prestationsbasis.

Bestående aktiva

Exempel: Värdering av bestående aktiva

Materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan och med finansieringsandelar för investeringsutgifter. Avskrivningarna enligt plan har beräknats utgående från en på förhand upprättad avskrivningsplan. Med den av välfärdsområdesfullmäktige godkända ändringen av avskrivningsplanen har avskrivningstiderna för förvaltnings- och anstaltsbyggnader justerats från och med x.x.xxxx. Ändringen grundar sig på en omvärdering av tillgångarnas ekonomiska verkningstid. Beräkningsgrunderna för avskrivningarna enligt plan anges i noterna till resultaträkningen under rubriken Grunderna för avskrivningar enligt plan.

Exempel: Värdering av placeringar

Placeringar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgiften eller ett lägre värde. Grunden för värderingen utgörs av de sannolika framtida inkomster som sammanhänger med tillgången eller dess värde för produktionen av tjänster.

Poster av placeringskaraktär bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift eller till sannolikt lägre överlåtelsepris.

Omsättningstillgångar

Exempel: Värdering av omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har upptagits i balansräkningen enligt det vägda genomsnittliga anskaffningspriset eller en lägre sannolik anskaffningsutgift eller ett lägre sannolikt överlåtelsepris.

Finansieringstillgångar

Exempel: Värdering av finansieringstillgångar

Fordringarna har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till lägre sannolikt värde.

Finansiella värdepapper har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgiften eller till ett lägre sannolikt överlåtelsepris.

Om välfärdsområdet har använt derivatavtal, presenteras principerna för värdering av derivatavtal och andra redovisningsprinciper som noter till bokslutet. Mer information om derivatavtalen ska dessutom lämnas i noterna angående säkerheter och ansvarsförbindelser.

Exempel: Hantering av derivatavtal

Derivatinstrumenten innehåller ränteswapavtal. Ränteswapavtal som ingåtts i säkringssyfte har i noterna angetts under **Övriga arrangemang utanför balansräkningen**. Välfärdsområdet har bundit den rörliga räntan på långfristiga lån med ränteswapavtal till en fast ränta. Kassaflöden som orsakas av räntederivat har under räkenskapsperioden bokförts som korrigeringskostnader. Avtalen är i kraft till och med x.x.xxxx.

Ränteswapavtal som vid bokslutstidpunkten inte anknyter till ett lån med motsvarande villkor har i bokslutet klassificerats som icke säkrande. I enlighet med försiktighetsprincipen har avtalets negativa marknadsvärde angetts förutom i noterna även i avsättningarna. Ansvar som beror på uppsagda derivatavtal redovisas bland kortfristiga skulder i balansräkningen.

Om någon annan kurs än kursen på bokslutsdagen har tillämpats på omräkningen av fordringar och skulder samt andra åtaganden i utländsk valuta ska i noterna redogöras för grunden för den kurs enligt vilken nämnda poster har omräknats till finsk valuta.

Exempel: Poster i valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till finsk valuta enligt bokslutsdagens kurs. De fordringar och skulder som har säkrats med valutaterminsavtal har dock undantagsvis värderats till terminskurs. Terminens räntandel har periodiserat på avtalets giltighetstid.

Om det kan anses att en rättvisande bild förutsätter det kan noterna även innefatta en utredning om hanteringen av understöd.

Exempel: Hantering av understöd

Finansieringsandelar som erhållits för anskaffning av materiella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits som avdrag från anskaffningsutgiften för ifrågavarande tillgång.

3.2 Noter angående presentation av bokslutet

Noterna angående presentation av välfärdsområdets bokslut ska bestå av de uppgifter som avses i 6 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- 2) motivering, om sättet att ställa upp resultaträkningen eller balansräkningen har ändrats, samt effekterna av ändringen,
- 3) uppgift om rättelser som har gjorts i de uppgifter som ges om den föregående räkenskapsperioden,

Exempel: Rättelser av uppgifter för föregående räkenskapsperiod

Indelningen av balansräkningen för föregående räkenskapsperiod har ändrats så att den motsvarar indelningen för den gångna räkenskapsperioden. Aktier och andelar i placeringsfonder vilka till sin karaktär utgör placeringar, totalt x euro, har i balansens jämförelseuppgifter överförts från placeringar bland bestående aktiva till finansiella värdepapper bland rörliga aktiva. Från lånefordringar som ingår i placeringar bland bestående aktiva har poster som inte till sin karaktär är bestående, totalt x euro, överförts till lånefordringar bland finansieringstillgångar.

- 4) redogörelse, om uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden inte är jämförbara med uppgifterna för den räkenskapsperiod som gått ut,

Exempel: Jämförbarheten hos uppgifterna för föregående räkenskapsperiod

När uppgifterna för räkenskapsperioden jämförs med föregående räkenskapsperiod bör man beakta att välfärdsområdet har bolagiserat affärsverksamhet X i början av räkenskapsperioden. I det föregående bokslutet var välfärdsområdets årsbidrag x euro, varav affärsverkets andel var y euro. Av tillgångs- och skuldposterna i balansräkningen överfördes till bolaget x euro i bestående aktiva, x euro i kassa och bank samt x euro i övriga skulder. Till följd av bolagiseringen ökade aktierna och andelarna med x euro och räkenskapsperiodens överskott med x euro i välfärdsområdets balansräkning.

- 5) uppgifter om intäkter och kostnader som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder samt rättelser av fel, om dessa inte är av ringa betydelse.

Ändringar gällande bokslutsprinciper samt rättelser av väsentliga fel som uppkommit under tidigare räkenskapsperioder görs genom att ändra posten Överskott/underskott från tidigare räkenskapsperioder¹. Uppgifter om intäkter och kostnader som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder samt rättelser av fel ska anges i noterna, om dessa inte är av ringa betydelse.

Exempel: Intäkter och kostnader som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder

Bland räkenskapsperiodens övriga verksamhetsintäkter upptas retroaktiva mervärdesskatteåterbärningar som på basis av MomsL 191 § 2 mom. erhållits från skatteverket för åren 1, 2 och 3; totalt x euro. De retroaktiva mervärdesskatteåterbärningarna beror på en felaktig tidigare tolkning. Inköp för underhållet av fastigheter som hör till socialsektorns servicehus hade under åren 1–3 hanterats som icke till avdrag berättigade trots att inköpen berättigade till mervärdesskatteåterbärning.

3.3 Noter angående upprättandet av koncernbokslutet

Noterna angående upprättandet av koncernbokslutet ska bestå av de uppgifter som avses i 18 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- principer för upprättandet av koncernbokslutet
- noter angående sättet att lägga upp koncernbokslutet (tillämpliga delar av uppgifterna i kapitel 3.2);
- redogörelse för de ändringar som skett i principerna och metoderna vid upprättandet av koncernbokslutet samt för inverkan av ändringarna på koncernens verksamhet och ekonomiska ställning,
- en motiverad redogörelse, om samma värderings- och periodiseringsprinciper inte har följts vid upprättandet av koncernbokslutet som vid upprättandet av välfärdsområdets bokslut,
- redogörelse för sådana förändringar i koncernstrukturen som på ett väsentligt sätt inverkar på koncernbalansräkningens jämförbarhet med det koncernbokslut som har upprättats för den föregående räkenskapsperioden. Redogörelsen omfattar ändringar i dottersamfund samt i innehaven i betydande ägarintressesammanslutningar;
- väsentliga ändringar i koncernaktiva och koncernpassiva jämfört med föregående räkenskapsperiod och en redogörelse för behandlingen av dem.

Principer för upprättandet av koncernbokslutet

Exempel

Koncernbokslutets omfattning

I koncernbokslutet har alla dottersamfund, med undantag för fastighetsdottersamfund x, sammanställts, eftersom välfärdsområdet inte har några andra innehav i fastighetssamfund och betydelsen av att inte sammanställa dessa har

---

1

Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektions Allmänna anvisning om upprättande av balansräkning för välfärdsområden och Allmänna anvisning om upprättande av resultaträkning.

endast en liten betydelse för koncernens eget kapital. I koncernbokslutet har alla välfärdssammanslutningar där välfärdsområdet är medlem sammanställts.

Interna transaktioner och internbidrag

Exempel

Koncernsamfundens inbördes intäkter och kostnader samt fordringar och skulder har dragits av och de inbördes intäkterna och kostnaderna samt fordringarna och skulderna för de välfärdssammanslutningar som ägs av koncernsamfunden och välfärdsområdet har dragits av, med undantag för smärre affärshändelser. Väsentliga interna bidrag som ingår i bestående aktiva har eliminerats.

Exempel

Avskrivningsdifferens och reserver

I koncernbalansräkningen har välfärdsområdets reserver och avskrivningsdifferens överförts till eget kapital. Koncernsamfundens skattebaserade reserver och avskrivningsdifferens har delats in i fritt eget kapital och latent skatteskuld. Fördelningen har tagits i beaktande vid elimineringen av innehav, separeringen av minoritetsandelar samt sammanställningen av ägarintressesammanslutningar.

Exempel

Eliminering av internt innehav

Välfärdsområdets och dess dottersamfunds samt välfärdssammanslutningarnas inbördes ägande har eliminerats. Den differens som uppkommit vid elimineringen har i sin helhet bokförts på räkenskapsperioden för anskaffningen.

Exempel

Minoritetsandelar

Minoritetsandelarna har avräknats från koncernens över- och underskott i koncernresultaträkningen samt från koncernens eget kapital i koncernbalansen.

Exempel

Korrigerig av avskrivningar enligt plan

Avskrivningar på immateriella och materiella tillgångar i bostadsaktiebolag och andra ömsesidiga fastighetsdotterbolag har korrigerats enligt planen. Differensen i restvärdena har i koncernresultaträkningen redovisats som en korrigerig av dottersamfundets avskrivningar och den differens som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder som en korrigerig av över- eller underskott från tidigare räkenskapsperioder i koncernbalansen.

Exempel

Ägarintressesammanslutning

Ägarintressesammanslutningarna har sammanställts i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden.

Avvikande värderings- och periodiseringsprinciper och -metoder

Till koncernbokslutet bifogas en motiverad redogörelse, om samma värderings- och periodiseringsprinciper inte har följts vid upprättandet av koncernbokslutet som vid upprättandet av välfärdsområdets bokslut,

Exempel

Avvikande räkenskapsperioder

Dottersamfundet X:s uppgifter har sammanställts med koncernbokslutet på basis av bokslutet som upprättades 30.11.2019.

4. Noter till resultaträkningen

Noterna till resultaträkningen ska bestå av de uppgifter som avses i 7 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- 6) verksamhetsintäkter indelade på av välfärdsområdet fastställda uppgiftshelheter. Affärsverksamheternas verksamhetsintäkter upptas bland uppgiftsområdena eller välfärdssammanslutningens inkomstslag.

Exempel på specifikation av välfärdsområdets verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkter per uppgiftsområde *)				
	Koncern		Kommun	
	2022	2021	2022	2021
Social- och hälsovårdstjänster	x	x	x	x
Räddningsväsendet	x	x	x	x
Allmän förvaltning och övrig service	x	x	x	x
<i>Verksamhetsintäkter totalt *)</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

*) Specifikationen av verksamhetsintäkter redovisas för externa poster

I välfärdssammanslutningen kan det i stället för indelningen enligt uppgiftsområde vara motiverat att dela in verksamhetsintäkterna på annat sätt. I välfärdssammanslutningen kan man dela in till exempel medlemsområdenas försäljningsintäkter, försäljningsintäkter från andra områden och andra poster på den specificeringsnivå som välfärdssammanslutningen anser vara mest ändamålsenlig. **Om** välfärdssammanslutningen upprättar ett koncernbokslut ska den också presentera tabeller över koncernens uppgifter.

Exempel på specifikation av välfärdsområdets verksamhetsintäkter

Välfärdssammanslutningens verksamhetsintäkter *)		
	2022	2021
Försäljningsintäkter från välfärdsområden som är medlemmar	x	x
Försäljningsintäkter från andra välfärdsområden	x	x
Övriga försäljningsintäkter	x	x
Avgiftsintäkter	x	x
Understöd och bidrag	x	x
Övriga verksamhetsintäkter	x	x
<i>Sammkommunens verksamhetsintäkter totalt *)</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

*) Specifikationen av verksamhetsintäkter redovisas för externa poster

- 7) den statliga finansieringen specificerad,

Exempel

Statlig finansiering		
	2022	2021
Finansiering av social- och hälsovårdens uppgifter	x	x
Finansiering av räddningsväsendets uppgifter	x	x
Tilläggsfinansiering	x	x
<i>Statlig finansiering totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 8) köp av tjänster specificerade på köp av kundtjänster och köp av andra tjänster,
Exempel

Specifikation av köpta tjänster		
	Välfärdsområde	
	2022	2021
Köp av kundtjänster	x	x
Köp av övriga tjänster	x	x
<i>Välfärdsområdets köp av tjänster totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 9) stöd för att främja fullmäktigegruppernas verksamhetsbetingelser, specificerade per fullmäktige-grupp,

Exempel

Stöd för fullmäktige-grupper		
	2022	2021
Fullmäktige-grupp 1	x	x
Fullmäktige-grupp 2	x	x
..		
<i>Stöd för fullmäktige-grupper totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 10) en redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan och ändringarna i dem,

Som redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan och ändringar i dem ges uppgifter om planavskrivningarnas beräkningsgrund (avskrivningsmetod, avskrivningstid) och ändringar i dem, specificerade på tillgångsgrupp, samt orsak till ändringar i avskrivningsplanen. Ifrågavarande uppgifter kan också redovisas i samband med ovan nämnda värderings- och periodiseringsprinciper² (not 1).

Som redogörelse kan också redovisas en fastställd avskrivningsplan och grunderna för ändringar i den;

Exempel: En redogörelse för grunderna för avskrivningar enligt plan i välfärdsområdets bokslut

Avskrivningarna för de tillgångar som avskrivningarna gäller har fastställts på basis av en på förhand upprättad avskrivningsplan. Avskrivningarna enligt planen beräknas på anskaffningsutgiften för materiella och immateriella tillgångar enligt den uppskattade ekonomiska användningstiden.

2

Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektions allmänna anvisning om avskrivningar enligt plan

Uppskattade avskrivningstider och avskrivningsmetoder:

BESTÅENDE AKTIVA

	Lineär avskrivning
Immateriella tillgångar	
Utvecklingsutgifter	2 år
Immateriella rättigheter	5 år
Goodwill	2 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	
Datorprogram	2 år
Deltagande i en annan sammanslutnings projekt (avskrivningstiderna för anskaffningsutgiften för en motsvarande tillgång tillämpas*)	2 år
Utgifter för ombyggnad av aktie- och	5 år
Övriga	2 år
Materiella tillgångar	
Mark- och vattenområden	ingen avskrivningstid
Byggnader och konstruktioner	
Förvaltnings- och anstaltsbyggnader	20 år
Ekonomibyggnader	10 år
Fritidsbyggnader	20 år
Bostadshus	30 år
Klippgrottor och -tunnlar, skyddsrum	30 år
Fasta konstruktioner och anordningar	
Mark- och vattenkonstruktioner	15 år
Rör- och kabelnät	15 år
Lyft- och förflyttningsanordningar på fastigheten	15 år
Övriga fasta maskiner, anordningar och	10 år
Maskiner och inventarier	
Järnfartyg	15 år
Träfartyg och andra flytande arbetsmaskiner	8 år
Övriga transportmedel	4 år
Övriga mobila arbetsmaskiner	5 år
Övriga tunga maskiner	10 år
Övriga lätta maskiner	5 år
Sjukhus-, hälso- och sjukvårds- o.d. utrustning	5 år
IT-utrustningar	3 år
Övriga apparater och inventarier	3 år
Övriga materiella tillgångar	
Naturtillgångar	Avskrivning enligt
Värde- och konstföremål	ingen avskrivningstid
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	ingen avskrivningstid
Placeringar bland bestående aktiva	
Aktier och andelar	ingen avskrivningstid

Små anskaffningar bland bestående aktiva vars anskaffningsutgift är under 10 000 euro har i välfärdsområdet bokförts som årliga kostnader.

- 11) en redogörelse för väsentliga ändringar i avsättningar som bokförts som kostnader;

Exempel

Förändringar i avsättningar				
	Koncern		Välfrädsområde	
	2022	2021	2022	2021
Icke säkrande ränteswapavtal 1.1	x	x	x	x
Ökningar under räkenskapsperioden	x	x	x	x
Minskningar under räkenskapsperioden	-x	-x	-x	-x
Icke säkrande ränteswapavtal 31.12	x	x	x	x
Andel av välfärdssamkommunens underskott 1.1	x	x	x	x
Ökningar under räkenskapsperioden	x	x	x	x
Minskningar under räkenskapsperioden	-x	-x	-x	-x
Andel av välfärdssamkommunens underskott 31.12	x	x	x	x
Patientskadeförsäkringsavgift 1.1	x	x	x	x
Ökningar under räkenskapsperioden	x	x	x	x
Minskningar under räkenskapsperioden	-x	-x	-x	-x
Patientskadeförsäkringsavgift 31.12	x	x	x	x

- 12) en redogörelse för poster redovisade som extraordinära intäkter och kostnader samt en redogörelse för väsentliga vinster från försäljning av tillgångar bland bestående aktiva som ingår i övriga verksamhetsintäkter och väsentliga förluster från försäljning av tillgångar bland bestående aktiva som ingår i övriga verksamhetskostnader,

Exempel

Specifikation av extraordinära intäkter och kostnader				
	Koncern		Välfrädsområde	
	2022	2021	2022	2021
Extraordinära intäkter				
Försäkringsersättning för byggnad K	x	x	x	x
<i>Extraordinära intäkter totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Extraordinära kostnader				
pga. nedläggning av verksamhet X				
överlåtelseförlust för fastighet	x	x	x	x
<i>Extraordinära kostnader totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Exempel

Överlåtelsevinster och -förluster för tillgångar bland bestående aktiva				
	Koncern		Välfrädsområde	
	2022	2021	2022	2021
Övriga verksamhetsintäkter				
Överlåtelsevinster för mark- och vatt	x	x	x	x
Överlåtelsevinster för byggnader	x	x	x	x
Övriga överlåtelsevinster	x	x	x	x
<i>Överlåtelsevinster totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Övriga verksamhetskostnader				
Överlåtelseförlust för fastighet X	x	x	x	x
<i>Överlåtelseförluster totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 13) de sammanlagda beloppen av väsentliga intäkter som ingår i övriga finansiella intäkter och som har erhållits av andelar i andra sammanslutningar,

Exempel

Specifikation av dividendintäkter och ränta på grundkapital		
	2022	2021
Dividendintäkter från sammanslutningar inom	x	x
Dividendintäkter från andra sammanslutningar	x	x
Räntor på grundkapital från samkommuner	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 14) specifikation av ändringar i avskrivningsdifferensen. I vissa fall kan välfärdsområdet också bokföra avskrivningsdifferensen av beskattningsskäl (NärSkL 54 §). Ärendet beskrivs närmare i välfärdsområdes- och kommunsektionens allmänna anvisning om avskrivningar enligt plan. **Om** ändringen av avskrivningsdifferensen innehåller en avskrivningsdifferens som bokförts av beskattningsskäl, ska förändringen av avskrivningsdifferensen specificeras i noterna.

Exempel

Specifikation av ändringar i avskrivningsdifferensen.		
	2022	2021
Förändring i avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreserv	x	x
Differensen mellan avskrivningar enligt plan och beskattningsavskrivningar (- eller +)	x	x
<i>Förändringar i avskrivningsdifferens totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

5. Noter till balansräkningen

5.1 Noter till balansräkningens aktiva

Noterna till balansräkningens aktiva ska bestå av de uppgifter som avses i 8 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- 15) kapitalrabatter och icke kostnadsförda utgifter vid emission av lån, om sådana utgifter har aktiverats,

Exempel

Utgifter och kapitalrabatter som inte har tagits upp som kostnad		
	2022	2021
Emissionskostnaderna för masskuldbrevet som emitterats föregående räkenskapsperiod har aktiverats i övriga långfristiga utgifter. Av beloppet för de aktiverade utgifterna återstår.	X	X

- 16) uppgifter om bestående aktiva per balansräkningspost,
- oavskriven anskaffningsutgift vid räkenskapsperiodens början;
  - ökning och minskning under räkenskapsperioden samt överföringar mellan balansposter,
  - räkenskapsperiodens avskrivningar enligt plan;
  - räkenskapsperiodens nedskrivningar och deras återföringar;
  - räkenskapsperiodens finansieringsandelar.

Väsentliga tilläggsavskrivningar som ingår i räkenskapsperiodens avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av immateriella och materiella tillgångar som är föremål för avskrivningar enligt plan ska specificeras i noterna till bokslutet.

Immateriella och materiella tillgångar

Immateriella och materiella tillgångar											
	Immateriella tillgångar				Materiella tillgångar						
	Immateriella rättigheter	Övriga utgifter med lång verkningstid	Förskottsavgifter	Totalt	Mark- och vattenområden	Byggnader	Fasta konstruktioner och anordningar	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Förskottsavgifter och pågående nyanläggningar	Totalt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ökningar under räkenskapsperioden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Finansieringsandelar under räkenskapsperioden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Minskningar under räkenskapsperioden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Överföringar mellan poster	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Avskrivning under räkenskapsperioden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nedskrivningar och returnering av dem											
Aktiverade ränteutgifter					x	x					x
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Uppskrivningar					x						x
Bokföringsvärde 31.12	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Väsentliga tilläggsavskrivningar											
Specifikation av väsentliga tilläggsavskrivningar	x	x		x		x	x	x	x		x

På raden **Överföringar mellan poster** redovisas bl.a. överföringen av pågående anskaffningar till ifrågavarande tillgångsgrupp då anskaffningen färdigstälts (exempelvis till byggnader). Beloppet i kolumnen Totalt på raden **Överföringar mellan poster** ska vara noll.

Överföringar mellan balansposter vilka jämföras med investeringsutgifter och investeringsinkomster upptas på raderna för ökning och minskningar under räkenskapsperioden. Som exempel på sådana kan nämnas överföringen

av egendom som överlåtits vederlagsfritt från exempelvis inventarier till övriga utgifter med lång verkningstid³.

Om välfärdsområdet har aktiverat utvecklingsutgifter ska noterna innehålla en redogörelse för avskrivningstiden och -metoden för de aktiverade utvecklingsutgifterna. I allmänhet har välfärdsområdena inga aktiverade utgifter av det här slaget.

Om anslutningsavgifter som inte kan återbäras och som hänför sig till fastigheter har aktiverats i balansposten **Mark- och vattenområden** bland bestående materiella tillgångar ska anslutningsavgifterna i det fall att de är väsentliga uppges i noterna till balansräkningen om de inte upptagits som en egen post i balansräkningen.

Exempel

Specifikation av mark- och vattenområden				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Mark- och vattenområden				
Fastigheters anslutningsavgifter	x	x	x	x
Övriga mark- och vattenområden	x	x	x	x
<i>Mark- och vattenområden totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Noterna bör innehålla en redogörelse för de väsentliga tillgångsposterna om tillgångar bland bestående aktiva som innefattar tillgångar som saknar balansvärde (exempel en tillgång som helt och hållet avskrivits eller som erhållits genom donation), och kravet på en rättvisande bild av bokslutet förutsätter denna specifikation.

Placeringar

Exempel

Placeringar bland bestående aktiva										
	Aktier och andelar					Msb-lån, övriga låne- och övriga fordringar				
	Aktier koncernbolag	Aktier ägarintresse-sammanslutningar	Samkom andelar	Övriga aktier och andelar	Totalt	Masskuld. koncernsamfund	Fordringar	Fordringar samkommuner	Fordringar övriga samfund	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ökningar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Minskningar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Överföringar mellan p	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Anskaffningsutgift 31	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nedskrivningar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Uppskrivningar	x	x		x	x					x
Bokföringsvärde 31.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Masskuldebrevsfordringar utgörs vanligtvis av placeringar som enligt sin karaktär ska upptas bland finansiella värdepapper eftersom det i allmänhet är fråga om tillfälliga placeringar.

3

Se Kommunsektionens utlåtande 75/2005 Bokföring mellan ett räddningsverk som fungerar som affärsverk i en stad och de överlåtande kommunerna av anläggningstillgångar som överläts av kommunen

Om finansieringsandelar har erhållits för förvärv av aktier och andelar redovisas dessa i noterna på motsvarande sätt som för immateriella och materiella tillgångar.

Noter angående innehav i andra sammanslutningar

Noter angående innehav i andra sammanslutningar ska innehålla följande:

- 17) i fråga om dottersamfund, inklusive föreningar och stiftelser där välfärdsområdet har bestämmande inflytande, namn, företags- och organisationsnummer, välfärdsområdets och välfärdsområdeskoncernens ägarandel i dottersamfundet och en redogörelse ifall grunden för bestämmande inflytande inte är en andel som ger röstmajoritet samt välfärdsområdeskoncernens andel av dottersamfundets egna och främmande kapital samt av vinsten eller förlusten enligt det senast upprättade bokslutet,
- 18) i fråga om välfärdssammanslutningar där välfärdsområdet är medlem, välfärdssammanslutningens namn, företags- och organisationsnummer, välfärdsområdets ägarandel i välfärdssammanslutningen och välfärdsområdets andel av välfärdssammanslutningens egna och främmande kapital samt av över- eller underskottet enligt det senast upprättade bokslutet,
- 19) i fråga om ägarintressesammanslutningar och övriga ägarintressesammanslutningar, namn, företags- och organisationsnummer, välfärdsområdets och välfärdsområdeskoncernens ägarandel och välfärdsområdeskoncernens andel av sammanslutningens egna och främmande kapital samt av vinsten eller förlusten enligt det senast upprättade bokslutet,
- 20) i fråga om bolag där välfärdsområdena och kommunerna har gemensam bestämmanderätt samt bolag där välfärdsområdena och staten har gemensam bestämmanderätt, namn, företags- och organisationsnummer, välfärdsområdets och välfärdsområdeskoncernens ägarandel och välfärdsområdeskoncernens andel av sammanslutningens egna och främmande kapital samt av vinsten eller förlusten enligt det senast upprättade bokslutet.

Andelar av eget och främmande kapital och av vinster och förluster som angetts i samband med innehav (noterna 17–20) anges i enlighet med sammanslutningars separata bokslut. Som innehav anges också koncernsammanslutningars innehav i andra sammanslutningar.

Exempel på noter gällande innehav i andra sammanslutningar (17–20)

Innehav i andra sammanslutningar						
Namn	FO-nummer	Väl-färdsområ-dets ägarandel	Koncernens ägarandel	Väl-färdsområ-deskoncernens andel (1 000 €)		
				av eget kapital	av främmande kapital	av räkenskapsperiodens vinst/förlust
Dottersamfund						
Fastighet Ab Sjukhusvägen 1	x	100 %	100 %	x	x	x
Fastighet Ab Sjukhusvägen 3	x	90 %	90 %	x	x	x
Äldreboendeföreningen	x	medlem		x	x	x
Icke sammanställda dottersamfund						
Oy XXXX	x		51 %	51 %	x	x
			Totalt	x	x	x
Väl-färdskoncerner						
HUS-sammanslutningen	x		18 %	18 %	x	x
Ägarintressesammanslutning						
Fastighets Ab YYYY	x			20 %	x	x
Statens och väl-färdsområ-denans gemensamma bolag						
Landskapens lokalcentral Ab	x		5 %	5 %	x	x
			Totalt	x	x	x

Väl-färdssammanslutningar upptas alltid i gruppen Väl-färdssammanslutningar också i fråga om väl-färdssammanslutningar vilka utgör dottersammanslutningar i förhållande till väl-färdsområdet.

I koncernens ägarandel beaktas också innehav genom väl-färdssammanslutningar som har ställning som dotterbolag. Ägarandelen genom väl-färdssammanslutningar beräknas i proportion till medlemsandelen i väl-färdssammanslutningens grundkapital.

Med icke sammanställda ägarintressesammanslutningar avses sammanslutningar som inte sammanställts enligt kapitalandelsmetoden.

- 21) separata uppgifter om lång- och kortfristiga fordringar på dottersamfund, på väl-färdssammanslutningar där väl-färdsområdet är medlem och på intresse- och ägarintressesammanslutningar:
- kundfordringar (Aktiva C II långfristiga 1, kortfristiga 1),
  - lånefordringar (Aktiva C II långfristiga 2, kortfristiga 2),
  - övriga fordringar (Aktiva C II långfristiga 3, kortfristiga 3),
  - resultatregleringar (Aktiva C II långfristiga 4, kortfristiga 4).

Exempel

Specifikation över fordringar				
	2022		2021	
	Långfris tiga	Kortfris tiga	Långfri stiga	Kortfri stiga
Fordringar på dottersammanslutningar				
Kundfordringar	x	x	x	x
Lånefordringar	x	x	x	x
Övriga fordringar	x	x	x	x
Resultatregleringar	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Fordringar på samkommuner som kommunen är medlem i				
Kundfordringar	x	x	x	x
Lånefordringar	x	x	x	x
Övriga fordringar	x	x	x	x
Resultatregleringar	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Fordringar på intresse- och övriga ägarintresse sammanslutningar				
Kundfordringar	x	x	x	x
Lånefordringar	x	x	x	x
Övriga fordringar	x	x	x	x
Resultatregleringar	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
<i>Fordringar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

22) väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna.

Exempel

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Långfristiga resultatregleringar				
Utgiftsförskott				
På förhand erlagda hyreskostnader	x	x	x	x
<i>Långfristiga resultatregleringar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Kortfristiga resultatregleringar				
Icke erhållna inkomster				
Räntor som överförs	x	x	x	x
FPA:s ersättning för företagshälsovård	x	x	x	x
EU-understöd och bidrag	x	x	x	x
Övriga inkomster som inte erhållits	x	x	x	x
<i>Icke erhållna inkomster totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
<i>Kortfristiga resultatregleringar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

5.2 Noter till balansräkningens passiva

Noterna till balansräkningens passiva ska bestå av de uppgifter som avses i 9 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- 23) en specifikation per balansräkningspost om ökningarna och minskningarna av poster i eget kapital samt av överföringar mellan dessa poster under räkenskapsperioden,

Exempel

Specifikation av det egna kapitalet				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Grundkapital 1.1	x	x	x	x
Ökningar	x	x	x	x
Minskningar	-x	-x	-x	-x
Grundkapital 31.12	x	x	x	x
Övriga egna fonder				
Skadefondens kapital 1.1	x	x	x	x
Överföringar till fonden	x	x	x	x
Överföringar från fonden	-x	-x	-x	-x
Skadefondens kapital 31.12	x	x	x	x
Övriga egna fonder totalt 31.12	x	x	x	x
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1	x	x	x	x
Överföring till skadefonden	-x	-x	-x	-x
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12	x	x	x	x
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	x	x	x	x
<i>Eget kapital totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Om välfärdsområdet har sänkt sitt grundkapital ska noterna innehålla en redogörelse för grunderna till sänkningen av grundkapitalet samt att de villkor som satts för en sänkning av grundkapitalet har uppfyllts. Därtill ska noterna innehålla en bedömning av sänkningens effekter för en rättvisande bild av välfärdsområdets ekonomiska ställning⁴.

I anslutning till noten om förändringar i eget kapital kan man ange om det ackumulerade över- eller underskottets storlek så att beloppet tar hänsyn till resultatbehandlingsposterna (investeringsreserver och avskrivningsdifferenser samt andra egna fonder än uppskrivningsfonder)⁵.

4

Förutsättningar för sänkning av grundkapitalet har behandlats bl.a. i bokföringsnämndens kommunsektions anvisning om balansräkningen och kommunsektionens utlåtande 121/2019 om hur nedskrivning av lån och ändring i grundkapitalet noteras i en samkommuns och dess medlemskommuners bokföring

5

Bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande 118/2018 om tolkningen av över- och underskottsposterna i kommuner och samkommuner.

Exempel

Över-/underskott och resultatbehandlingsposter från föregående räkenskapsperioder		
	Välfrdsområde	
	2022	2021
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12	x	x
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	x	x
Akkumulerad avskrivningsdifferens 31.12	x	x
Reserver 31.12	x	x
<i>Akkumulerat över-/underskott och resultatbehandlingsposter totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Noterna ska, med beaktande av kravet på rättvisande bild, innehålla specificerad uppgift om de ändringar i eget kapital som förorsakats av ändringar i bokslutsprinciper och rättelser av fel som uppkommit under tidigare räkenskapsperioder;

I noterna till en välfärdssammanslutnings bokslut redogörs därtill för grundkapitalets fördelning på välfärdsområdena som är medlemmar. Om också någon annan post inom det egna kapitalet fördelas på välfärdsområdena som är medlemmar, ska även uppgift om detta ingå i noterna.

Exempel

Specifikation av fördelningen av grundkapitalet och placeringsfonden		
	Medlemsvälfärdsområdets andel av grundkapitalet	Medlemsvälfärdsområdets andel i placeringsfond
X kommun	x	x
Y kommun	x	x
Z kommun	x	x
N kommun	x	x
<i>Grundkapital totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

24) en specifikation av avskrivningsdifferensen,

I vissa fall kan ett välfärdsområde eller en välfärdssammanslutning bokföra en avskrivningsdifferens också av skatteskäl (NärSkL 54 §). Om ändringen av avskrivningsdifferens innefattar avskrivningsdifferens som uppkommit av skatteskäl, bör ändringen i avskrivningsdifferens specificeras i noterna.

Exempel

Specifikation av avskrivningsdifferensen		
	2022	2021
Avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreservering	x	x
Avskrivningsdifferens i anslutning till skatteavskrivningar	x	x
<i>Avskrivningsdifferens totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 25) en enligt balansräkningspost specificerad uppgift om sådana till långfristigt främmande kapital hörande skulder som förfaller senare än efter fem år,

Exempel

Långfristiga skulder		
	2022	2021
Masskuldebrevslån	x	x
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	x	x
Lån från offentliga samfund	x	x
Lån från övriga kreditgivare	x	x
Erhållna förskott	x	x
Leverantörsskulder	x	x
Övriga skulder	x	x
Resultatregleringar	x	x
<i>Långfristiga skulder totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

I bokslutet för 2023 redovisas de skulder eller delar av skulder som förfaller till betalning 1.1.2029 eller senare.

- 26) en specifikation av emitterade masskuldebrevslån,

I noterna kan masskuldebrevslån som använts som kortfristig finansiering läggas fram grupperade på ett ändamålsenligt sätt eller sammanslagna.

Exempel

Masskuldebrevslån		
	2022	2021
MSB-lån 2015/2022	x	x
- ränta 2,598 % t.o.m. xx, därefter rörlig årlig amortering	x	x
MSB-lån 2016/2021	x	x
- ränta 4,25 % - engångsförkortad		
<i>Masskuldebrevslån totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 27) en specifikation av väsentliga poster som tagits upp bland avsättningarna, om detta är nödvändigt för att göra balansräkningsposterna klarare,

Avsättningar				
	Koncern		Välfrädsområde	
	2022	2021	2022	2021
Övriga avsättningar				
Hyresansvar för lokaler som inte är i bruk	x	x	x	x
Miljöansvar	x	x	x	x
Skadeståndreservering	x	x	x	x
Negativt gängse värde för icke säkrande derivatavtal	x	x	x	x
Andel av samkommunens underskott			x	x
Ansvar i anslutning till patientskadeförsäkringsavgift (sk)	x	x		
<i>Övriga avsättningar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

28) separata uppgifter om lång- och kortfristiga skulder till dottersamfund, till välfärdssammanslutningar där välfärdssområdet är medlem och till intresse-sammanslutningar och andra ägarintressesammanslutningar:

- erhållna förskott (Passiva E I 5, II 5);
- leverantörsskulder (Passiva E I 6, II 6);
- anslutningsavgifter och övriga skulder (Passiva E I 7, II 7); samt
- resultatregleringar (Passiva E I 8, II 8)

Exempel

Främmande kapital				
	2022		2021	
	Långfristigt	Kortfristigt	Långfristigt	Kortfristigt
Skulder till dottersammanslutningar				
Erhållna förskott	x	x	x	x
Leverantörsskulder	x	x	x	x
Övriga skulder	x	x	x	x
Resultatregleringar	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Skulder till samkommuner där kommunen är medlem i				
Erhållna förskott	x	x	x	x
Leverantörsskulder	x	x	x	x
Övriga skulder	x	x	x	x
Resultatregleringar	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Skulder till intresse- och andra ägarintressesammanslutningar				
Erhållna förskott	x	x	x	x
Leverantörsskulder	x	x	x	x
Övriga skulder	x	x	x	x
Resultatregleringar	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
<i>Främmande kapital totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

29) en checkräkningslimit som är av betydelse för likviditeten och den outnyttjade limiten,

Exempel

Checkräkningslimit		
	2022	2021
Limit för checkräkning med kredit 31.12	x	x
- outnyttjat belopp av limiten	x	x

30) väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna.

Exempel

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Långfristiga resultatregleringar				
Utgiftsförskott				
På förhand erlagda hyreskostnader	x	x	x	x
<i>Långfristiga resultatregleringar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Kortfristiga resultatregleringar				
Icke erhållna inkomster				
Räntor som överförs	x	x	x	x
FPA:s ersättning för företagshälsovård	x	x	x	x
EU-understöd och bidrag	x	x	x	x
Övriga inkomster som inte erhållits	x	x	x	x
<i>Icke erhållna inkomster totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
<i>Kortfristiga resultatregleringar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

6. Noter angående säkerheter, ansvarsförbindelser och arrangemang utanför balansräkningen

Noterna angående säkerheter och ansvarsförbindelser ska bestå av de uppgifter som avses i 10 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

31) specificerade uppgifter om skulder för vilka välfärdsområdet ställt egendom som säkerhet, för egen del eller för någon annan som ingår i samma koncern, samt uppgifter om ställd säkerhet,

Noterna ska innehålla det sammanlagda värdet av de i föregående stycke avsedda säkerheterna, specificerat enligt nämnda punkt;

Exempel

Skulder för vilka fastighetsinteckning ställts som säkerhet				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	x	x	x	x
Inteckningar som ställts som säkerhet	x	x	x	x
Lån från offentliga samfund	x	x	x	x
Inteckningar som ställts som säkerhet	x	x	x	x
Lån från övriga kreditgivare	x	x	x	x
Inteckningar som ställts som säkerhet	x	x	x	x
<i>Inteckningar som ställts som säkerhet totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Skulder för vilka aktier har ställts som säkerhet				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	x	x	x	x
Pantsatta aktiers bokföringsvärde	x	x	x	x
Lån från offentliga samfund	x	x	x	x
Pantsatta aktiers bokföringsvärde	x	x	x	x
Lån från övriga kreditgivare	x	x	x	x
Pantsatta aktiers bokföringsvärde	x	x	x	x
<i>Pantsatta aktiers bokföringsvärde totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 32) det sammanlagda värdet av säkerheter som välfärdsområdet ställt för egen del på något annat sätt än vad som avses i 31 punkten ovan, specificerat per säkerhetsslag,

Här redovisas säkerheter som välfärdsområdet har ställt för andra förbindelser än för skulder, exempelvis säkerhet för framtida hyresbetalningsskyldighet.

- 33) säkerheter och ansvarsförbindelser ställda av välfärdsområdet till förmån för sammanslutningar inom samma koncern, det sammanlagda värdet specificerat per säkerhetsslag,
- 34) det sammanlagda värdet av andra säkerheter ställda av välfärdsområdet än sådana som avses i punkterna 31–34, specificerat per slag,

Säkerheter				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Säkerheter för egen del				
Inteckningar som ställts som säkerhet	x	x	x	x
Pantsatta värdepapper	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Säkerheter som ställts för sammanslutningar inom välfärdsområdeskoncernen				
Inteckningar som ställts som säkerhet			x	x
Pantsatta värdepapper			x	x
<i>Totalt</i>			<i>x</i>	<i>x</i>
Säkerheter som ställts för andras räkning				
Inteckningar som ställts som säkerhet	x	x	x	x
Pantsatta värdepapper	x	x	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
<i>Säkerheter totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Noterna angående ansvarsförbindelser och ansvar som inte ingår i balansräkningen ska innehålla

35) hyresansvar,

Det sammanlagda beloppet av ännu obetalda hyror enligt hyresavtal ges som noter. I noterna anges hyresansvar som uppstår genom alla typer av produktionsfaktorer, såsom lokaler, maskiner och anordningar, markområden. Som hyresansvar för lokaler anges också till exempel hyresansvar för tillfälliga och flyttbara byggnader och andrahandsuthyrda lokaler. Om hyresavtalet för en lokal innehåller till exempel hyresavtal för markområde, byggnader och anordningar, kan varje del i hyresavtalet behandlas separat i noterna, om hyrestagaren kan utnyttja den uthyrda delen separat som sådan.

Beloppet av återstående hyror anges för den hyrestid då hyresavtalet inte kan återkallas. Som hyrestid för hyresavtal som gäller tills vidare betraktas således uppsägningstiden. Hyrestiden för tidsbestämda hyresavtal är den fasta hyrestid som avtalats i hyresavtalet. Hyrestiden inbegriper också perioden för en förlängnings- eller avslutningsoption, om utnyttjandet av optionerna har avtalats på ett bindande sätt.

Hyror i hyresavtal som träder i kraft senare inkluderas i hyresansvaren från den tidpunkt då den hyrda nyttigheten kan användas i välfärdsområdets serviceproduktion. Före det tas ansvaret upp i andra avtalsrättsliga ansvar.

Hyresansvaret anges till nominellt värde utan mervärdesskatt, om mervärdesskatten kan inkluderas i mervärdesskatt som dras av eller återbetalas. I hyresansvar inkluderas ingen eventuell andel av serviceavgiften, eftersom de anges bland avtalsrättsliga ansvar. Om det är nödvändigt för att ge en rättvisande bild, kan välfärdsområdet, om välfärdsområdet så önskar, specificera välfärdsområdeskoncernens interna hyresansvar (ska elimineras i noterna angående koncernen).

Om hyresbeloppet till exempel bundits vid index i hyresavtalet, beaktas indexvillkoret i beräkningen, när villkoret utnyttjas.

Om hyrestagaren är skyldig att lämna objektet till uthyraren i ett visst skick, ska för förpliktelsen bokföras en avsättning, om de villkor för avsättning som anges i 5 kap. 14 § i bokföringslagen uppfylls.

För hyresansvar har det framförts två alternativa uppställningsformer, den ena inbegriper minimiuppgifterna om hyresansvar och den andra mer omfattande frivilliga specifikationer.

Exempel

Hyresansvar				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Hyresansvar totalt	x	x	x	x
- därav andel som ska betalas nästa räkenskapsperiod	x	x	x	x
- därav PPP-projekt (public-private partnerships) *)	x	x	x	x
- därav inlösningskyldigheter som ingår i avtal **)	x	x	x	x
Leasingavtalen innehåller inga väsentliga ansvar som skulle hänföra sig till uppsägnings- och inlösningsvil				

*) Se närmare Handboken för automatiserad ekonomisk rapportering i välfärdsområdena. PPP-projekten (public-private partnerships) är långa avtal mellan minst två enheter. Den ena parten i projektet är ett privat eller offentligt ägt företag och den andra parten ett offentligt samfund (i praktiken en kommun, en samkommun eller staten). I projektet bygger företaget en investeringstillgång (till exempel en skolbyggnad) för just detta projekt och sörjer för projektets finansiering och byggherrefunktion samt producerar en service- och avtalstid som hänför sig till investeringstillgången för det offentliga samfundet eller allmänheten. Det offentliga samfundet (eller allmänheten) betalar serviceavgiften under avtalsperioden.

**) Exempel: kommunsektionens utlåtande 69/2005: Utlåtande om aktivering av anskaffningspriset och reparationskostnader för en hyrd aktielägenhet som senare ska köpas och om aktivering av anskaffningspriset för en lagerlokal i en industrihall

Exempel

Hyresansvar				
	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Hyresansvar för lokaler	x	x	x	x
Hyresansvar för maskiner och anordningar	x	x	x	x
Hyresansvar för markområden	x	x	x	x
Övriga hyresansvar	x	x	x	x
Hyresansvar totalt	x	x	x	x
- därav andel som ska betalas nästa räkenskapsperiod	x	x	x	x
- därav PPP-projekt (public-private partnerships) *)	x	x	x	x
- därav inlösningskyldigheter som ingår i avtal **)	x	x	x	x
- därav kommunkoncernens interna hyresansvar			x	x
Leasingavtalen innehåller inga väsentliga ansvar som skulle hänföra sig till uppsägnings- och inlösningsvil				

**) Till exempel kommunsektionens utlåtande 69/2005 om aktivering av anskaffningspriset och reparationskostnader för en hyrd aktielägenhet som senare skall köpas och om aktivering av anskaffningspriset för en lagerlokal i en industrihall

36) ansvarsförbindelser givna av välfärdsområdet till förmån för sammanslutningar i samma koncern,

37) övriga ansvarsförbindelser givna av välfärdsområdet och andra ansvar,

I fråga om andra ansvarsförbindelser ska noterna innehålla följande:

- 1) det affärsmässiga syftet och
- 2) den ekonomiska inverkan på koncernen och välfärdsområdet, när riskerna eller fördelarna med sådana arrangemang är väsentliga, och denna information kan anses vara nödvändig med tanke på bedömningen av välfärdsområdets ekonomiska ställning.

Exempel (noterna 36–37)

Ansvarsförbindelser				
Syftet med arrangemangen	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Borgen för sammanslutningar inom samma koncern				
Ursprungligt kapital			x	x
Återstående kapital			x	x
Borgen för andra				
Ursprungligt kapital	x	x	x	x
Återstående kapital	x	x	x	x

- 38) andra arrangemang utanför balansräkningen som berör välfärdsområdet. Betydande arrangemang utanför balansräkningen kan vara bl.a. ansvar för samarbets- och partnerskapsavtal, miljöansvar osv. Ansvarerna anmäls till nominellt värde utan mervärdesskatt om mervärdesskatten kan inkluderas i mervärdesskatter som dras av eller återbetalas. Arrangemangen kan vara sådana att deras penningbelopp inte går att fastställa. Då är minimikravet att lämna uppgifter om att ansvaret existerar;

I fråga om övriga arrangemang ska noterna innehålla följande uppgifter:

- 1) det affärsmässiga syftet och
- 2) den ekonomiska inverkan på koncernen och välfärdsområdet, när riskerna eller fördelarna med sådana arrangemang är väsentliga, och denna information kan anses vara nödvändig med tanke på bedömningen av välfärdsområdets ekonomiska ställning.

Den andel av ett arrangemang utanför balansräkningen som förfaller under nästa räkenskapsperiod ska läggas fram varje gång det är möjligt med hänsyn till ansvarsförbindelsens natur.

Vid rättegångar som berör ett välfärdsområde kan slutresultatet inte alltid förutses. Om skadeståndskrav ställs på välfärdsområdet eller om man bedömer att välfärdsområdet blir ansvarigt för rättegångskostnader, bör man utreda huruvida det är fråga om en avsättning eller en resultatregleringspost som ska upptas i balans- och resultaträkningen, eller ett ansvar utanför balansräkningen vilket ska redovisas som en not.

Bland övriga arrangemang som inte hör till balansräkningen redovisas bland annat eventuellt återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt. Enligt mervärdesskattelagen tillämpas sedan 1.1.2008 en tioårig justeringsplikt för momsavdrag eller momsåterbäringar som gäller utgifter för nybygge eller

ombyggnad, om fastigheten eller en del av den tas i användning som inte berättigar till avdrag eller återbäring. Skatt som enligt mervärdesskattelagen eventuellt ska återbetalas bör därmed anges i noterna som ett arrangemang som inte tagits med i balansräkningen (förordning om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut 10 § 6 mom.), tills återbetalningsansvaret upphör eller skattebeloppet måste bokföras som skuld på grund av försäljning eller ändrat användningsändamål. När återbetalningsansvaret fastställs beaktas fastigheter för vilka en justering är sannolik med beaktande av investerings- eller ekonomiplanen. Vid beräkning av återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt beaktas Skatteförvaltningens anvisning (A59/200/2017) om mervärdesskatt för fastighetsinvesteringar.

För en medlem i en välfärdssammanslutning kan även det finansiella ansvar som medlemmen har för ett ackumulerat underskott i välfärdssammanslutningens balansräkning föranleda en not angående övriga arrangemang som inte tagits med i balansräkningen, ifall det inte har bokförts som avsättning i välfärdsområdet som är medlem i välfärdssammanslutningen⁶. Då ska noterna innehålla de centrala grunderna och antagandena om att ansvaret inte har bokförts som avsättning. Det finansiella ansvaret för ett ackumulerat underskott kan vara betydande i en välfärdssammanslutning som ska tillämpa på förhand fastställd prissättning. Enligt 64 § i lagen om välfärdsområden svarar de välfärdsområden som är medlemmar i sammanslutningen enligt vad som i grundavtalet bestämts om ansvarsfördelningen mellan välfärdsområdena för finansieringen av sådana utgifter i en välfärdssammanslutning som inte kan täckas på något annat sätt. Den finansiella risk som grundar sig på ovan nämnda bestämmelse kan realiseras om ett välfärdsområdes medlemskap i välfärdssammanslutningen upphör, om välfärdssammanslutningen upplöses eller om välfärdssammanslutningens uppgift upphör eller överförs till ett välfärdsområde som är medlem i välfärdssammanslutningen eller en annan välfärdssammanslutning.

I punkten Samarbets- och partnerskapsavtal anges det återstående sammanlagda (uppskattade) beloppet av ansvar till följd av betydande avtal om samarbete och partnerskap (t.ex. avtal om livscykelmodell och liknande).

6

Kommunsektionens utlåtande 113/2015 om bokföringen av en samkommuns underskott i medlemskommunernas bokföring.

Exempel

Övriga arrangemang utanför balansräkningen *)				
Syftet med arrangemangen	Koncern		Välfrädsområde	
	2022	2021	2022	2021
Avtalsrättsliga ansvar				
Understödsförbindelser 1)	x	x	x	x
Andel som hänför sig till nästa räkenskapsperiod	x	x	x	x
Återbetalningsskyldighet på basis av avtal 2)	x	x	x	x
Andel som hänför sig till nästa räkenskapsperiod	x	x	x	x
Samarbets- och partnerskapsavtal 3)	x	x	x	x
Andel som hänför sig till nästa räkenskapsperiod	x	x	x	x
Serviceavgift för fastighet X som genomförts enligt livscykelmodellen totalt x euro fram till slutet av 2030	x	x	x	x
Andel som hänför sig till nästa räkenskapsperiod	x	x	x	x
<i>Avtalsrättsliga ansvar totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
Andel av välfärdssammanslutningens underskott			x	x
Ansvar gällande återbetalning av mervärdesskatt **)	x	x	x	x
Ansvar gällande återbetalning av statsandel för anläggningsprojekt ***)	x	x	x	x

*) De mest väsentliga enskilda ansvaren kan specificeras i noterna. En detaljerad specifikation ges i verifikationen till noterna.

**) M ervärdesskatter på anskaffningsutgifterna för nybyggen och renoveringar som behandlats som återbäring och avdrag och som är kopplade till en eventuell återbetalningsskyldighet då fastigheterna säljs eller då deras användningsändamål förändras till ett syfte som inte berättigar till avdrag eller återbäring (mervärdesskattelagen 120 §). Vid definitionen av återbetalningsansvaret beaktas fastigheter för vilka en realisering av ansvaret är sannolik på basis av investerings- eller ekonomiplanen eller ett åtgärdsprogram.

***) Återbetalningsansvaret för statsandelar som erhållits för social- och hälsovårdens samt undervisnings- och kulturväsendets projekt, lagen finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet 4:30 §, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet 7:30 § (ansvaret gäller i 15 år). Ansvarerna upphör 2020–2025.

1) Till exempel kommunsektionens utlåtande 5/1997 om behandlingen av understödet och leasingavgiften som ligger till grund för det i bokföringen och utlåtande 32/1998 om bokföringen av understöd som beviljats samfund

2) Till exempel kommunsektionens utlåtande 17/1997 om behandling av anskaffningsutgiften för skolfastighet och finansieringsandelen för den i bokföringen

3) Det återstående beloppet av betydande samarbets- och partnerskapsavtal (uppskattning) utan eventuell hyresandel, som anges bland hyresansvaren. Om kommunen debiteras t.ex. för en övergripande serviceavgift för ett projekt som genomförts enligt livscykelmodellen bör serviceansvarets andel av denna fastställas utifrån ett avtal, en kalkyl eller kommunens egen uppskattning.

I punkten Övriga arrangemang som inte hör till balansräkningen redovisas också bland annat ekonomiska ansvar som följer av derivatavtal och utsläppsrätter.

I noterna anges i vilket syfte olika derivatavtal har ingåtts samt anges en uppskattning om deras ekonomiska konsekvenser för den bokföringsskyldige, om riskerna eller fördelarna med avtalet är väsentliga.⁷ Dessutom anges i noterna bl.a. de centrala villkoren för ränteswapavtalen samt uppgifter om räntekänsligheten. I beskrivningen kan beaktas hur bl.a. ränteförändringar påverkar marknadsvärdena och under vilket tidsintervall prestationerna från negativa kassaflöden framdeles infaller. Av de centrala villkoren är de väsentligaste för användaren bl.a. uppgifter om villkoren för hävning av avtalet och om konsekvenserna av en eventuell hävning. Av bokslutet ska därmed framgå effekten av ett eventuellt hävningsvillkor i de fall då effekten kan anses vara betydande. Om den bokföringsskyldige anser att derivatavtalen är säkrande, ska detta verifieras och dokumenteras i noterna.⁸

I verksamhetsberättelsen beskrivs utnyttjandet av derivat i riskhanteringen. I principerna för upprättande av bokslutet beskrivs principerna för hur derivat bokförs. I noterna om upprättandet av bokslutet anges huruvida till exempel ett ränteswapavtal har ändrats från ett säkrande till ett icke säkrande avtal samt lämnas uppgift om den andel av det verkliga värdet som eventuellt har tagits upp som kostnad. I noten om övriga arrangemang utanför balansräkningen anges de derivatavtal som separat tagits upp som kostnad och avsättning. I noterna om avsättningar i resultaträkningen och balansräkningen kan det hänvisas till den mer detaljerade noten om Övriga arrangemang utanför balansräkningen.

I noterna till ansvarsförbindelser och ansvar utanför koncernbalansräkningen beaktas de överlappningar som koncernrelationerna medför. Om den skuld eller den förpliktelse som ansvarsförbindelsen gäller redan till sitt fulla belopp ingår i de skulder eller avsättningar som redovisas i koncernbalansen, ska ifrågavarande ansvarsförbindelse inte längre upptas bland noterna till koncernbalansens ansvarsförbindelser. Om den skuld som ansvarsförbindelsen gäller inte ingår i koncernbalansen, t.ex. därför att dottersammanslutningen inte har sammanställts i koncernbokslutet, ska en sådan ansvarsförbindelse emellertid redovisas i noterna.

7

Om derivat anges uppgifter i verksamhetsberättelsen, noterna (angående upprättandet av bokslutet, säkerheter, ansvarsförbindelser och arrangemang som inte har tagits med i balansräkningen samt eventuellt i noterna om resultaträkningen och avsättningar i balansräkningen) samt i notverifikationen inkl. dokumentation av säkring.

8

Bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande om hantering av ränteswapavtal ingångna i säkringssyfte i kommunala bokslut 116/2017.

Exempel

Övriga arrangemang utanför balansräkningen *)				
Syftet med arrangemangen	Koncern		Välfärdsområde	
	2022	2021	2022	2021
Ränteswapavtal 1				
Ränteswapavtal 1 har ingåtts för att skydda ränterisken med ett enskilt lån. Med ränteswapavtalet har rörliga räntor ändrats till fasta. Lånets och ränteswapavtalets kapital, förfallodag och räntebetalningsdagar motsvarar varandra. Avtalet förfaller 2.4.2021.				
Nominellt värde som motsvarar ett bullet-låns kapital	x	x	x	x
Gångse värde (enligt uppgift från banken)	x	x	x	x
Ränteswapavtal 2				
Med ränteswapavtalen x-y säkras hela låneportföljen				
Med ränteswapavtalet har rörliga räntor ändrats till fasta. Avtalen förfaller 11.11.2024.				
Nominellt värde som motsvarar lånekapitalet totalt	x	x	x	x
Gångse värde (enligt uppgift från banken)	x	x	x	x
Ränteswapavtal 3				
Detta har gjorts för att binda ränteutgifterna för ett lån av motsvarande belopp; hänför sig inte längre till lånet, eftersom lånekapitalet har betalats i sin helhet. Avtalet förfaller 11.11.2024				
Nominellt värde som motsvarar ett bullet-låns kapital	x	x	x	x
Ansvarets maximibelopp	x	x	x	x
Ränteswapavtal 4				
Med ett ränteswapavtal som berättigar till förlängning ändras den rörliga räntan för kommande lån till fast ränta under tiden 2025–2050, vilket förutsätter att villkoren x uppfylls. Avtalen börjar gälla 11.12.2025 och förfaller 11.12.2050.				
Nominellt värde som motsvarar lånets kapital	x	x	x	x
Gångse värde (enligt uppgift från banken)	x	x	x	x
Ränteswapavtal 5				
Ränteswapavtal som träder i kraft i framtiden skyddar hela låneportföljen. Med ränteswapavtal ändras den rörliga räntan till fast ränta för tiden 2020-2025, under förutsättning att kommunen har lyft ett lån av motsvarande belopp och att villkoren x uppfylls. Avtalen börjar gälla 11.2.2020 och förfaller 11.2.2025.				
Nominellt värde som motsvarar lånets kapital	x	x	x	x
Gångse värde (enligt uppgift från banken)	x	x	x	x
Ränteterminer				
Gångse värde	x	x	x	x
Värdet av den underliggande förmånen	x	x	x	x

1) Se även bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande 116/2019 samt bokföringsnämndens utlåtanden 1878/2011 och 1912/2014 angående noter om ränteswapavtal. Om antalet ränteswapavtal är stort, kan avtalen grupperas eller sammanställas på ett ändamålsenligt sätt t.ex. i ränteswapavtal, ränteswapsavtal som berättigar till upplösning och förlängning, ränteswapavtal som träder i kraft i framtiden och andra villkorliga ränteswapavtal.

Övriga arrangemang utanför balansräkningen *)				
Syftet med arrangemangen	Koncern		Kommun	
	2019	2018	2019	2018
Ränteswapavtal som tagits upp i avsättningarna				
Ränteswapavtal 6				
Ränteswapavtal 6 som träder i kraft i framtiden skyddar hela låneportföljen. Med ränteswapavtal ändras den rörliga räntan till fast ränta för tiden 2035–2055, under förutsättning att kommunen under den nämnda perioden har lyft ett lån av motsvarande belopp, vars ränta och räntebestämnings- och räntebetalningsdagar motsvarar ränteswapavtalet. Båda avtalsparter har i avtalet rätt att säga upp ränteswapavtalet i förtid 11.6.2025, 11.6.2035 och 11.6.2045. Den motpart som säger upp avtalet betalar det dåvarande negativa marknadsvärdet till den andra parten. Avtalet börjar 11.6.2035 och förfaller 11.6.2055. Ett avtal som börjar gälla inom en mycket avlägsen framtid har i bokslutet tolkats som icke säkrande och det negativa marknadsvärdet vid bokslutstidpunkten har bokförts som kostnad och i avsättningarna i bokslutet för 2019.				
Nominellt värde som motsvarar ett bullet-låns kapital	x	x	x	x
Gångse värde (enligt uppgift från banken)	x	x	x	x

7. Noter om personal, revisorns arvoden och transaktioner med intressenter

Noterna om personal ska bestå av de uppgifter som avses i 11 § i förordningen om de uppgifter som ska tas upp i välfärdsområdets bokslut:

- 39) antalet anställda 31.12. per uppgiftsområde eller enligt annan av välfärdsområdet fastställd gruppindelning,

Exempel

Antalet anställda 31.12		
	2022	2021
Social- och hälsovård	x	x
Räddningsväsendet	x	x
Allmän förvaltning och övrig service	x	x
<i>Totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Till antalet anställda räknas fast anställda, visstidsanställda och sysselsatta.

Till antalet anställda räknas i regel den personal som är anställd i huvudsyssla, men det kan ändå vara motiverat att också statistikföra till exempel läkare i bisyssla. I antalet anställda inräknas till exempel inte familje- och närståendevårdare, avtalsbrandmän och personer inom arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte⁹. Deltidsanställda ändras till heltidsanställda i förhållande till deltiderna enligt läget vid utgången av året.

- 40) i balansräkningen aktiverade personalkostnader,

Exempel

Personalkostnader		
	2022	2021
Personalkostnader enligt resultaträkningen	x	x
Personalkostnader aktiverade i immateriella och materiella tillgångar	x	x
<i>Personalkostnader totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 41) avgifter som tagits ut på arvoden till förtroendevalda och redovisats till partierna eller partiföreningarna,

⁹

Frågan tas upp i detalj i Kommunala arbetsmarknadsverkets rekommendation om utveckling av personalrapporter (2013)

Exempel

Uttagna och redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda		
	2022	2021
Parti 1	x	x
Parti 2	x	x
Partiförening 3	x	x
...		
<i>Redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

- 42) specifikation av arvoden som betalats till en revisionssammanslutning, Arvodena som betalas till en revisionssammanslutning som utför den lagstadgade revisionen ska specificeras. I välfärdsområdets bokslut kan revisionsarvodena presenteras på följande sätt:

Exempel

Arvoden till revisorn		
	2022	2021
Revisionssamfund A		
Revisionsarvoden	x	x
Revisorsutlåtanden	x	x
Uppgifter som sekreterare för revisionsnämnden	x	x
Övriga arvoden	x	x
<i>Arvoden totalt</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Arvodena till revisionssammanslutningen presenteras i bokslutet och noterna enligt prestationsprincipen så att de innehåller arvoden för de arbetsprestationer som utförts 1.1–31.12 under räkenskapsperioden i respektive bokslut. Motsvarande siffror från föregående räkenskapsperiod bör uppges som jämförelseuppgifter. Uppgifterna presenteras som noter till välfärdsområdets bokslut, men behövs inte för koncernens del.

I välfärdsområden avser revisionsarvoden arvoden för revision enligt lagen om välfärdsområden.

Andra tjänster som en revisionssammanslutning som utför lagstadgade revisionstjänster fakturerar separat kan i välfärdsområdet vara särskild granskning av del- och slutredovisningen av olika stats- och EU-understöd samt utlåtanden och uppgifter som sekreterare för revisionsnämnden. Arvodena för övriga tjänster, till exempel revisionssammanslutningens rådgivningstjänster, presenteras separat på raden Övriga arvoden.

- 43) uppgifter om välfärdsområdets transaktioner med intressenter, om transaktionerna är väsentliga och inte har genomförts under normala marknadsvillkor. I noterna anges också sådana transaktioner som på sedvanliga villkor genomförts med intressenter samt parterna i och värdet av transaktionerna, om dessa uppgifter behövs för att ge en rättvisande bild. Uppgifter om enskilda transaktioner får sammanföras, förutom i fall där särskild information kan anses vara nödvändig för att bedöma vilken inverkan en transaktion har på välfärdsområdets ekonomiska ställning.

Uppgifterna i anslutning till transaktioner med intressenter ska innehålla följande:

- 1) en beskrivning av transaktionen,
- 2) det totala beloppet för transaktionen,
- 3) intressentförhållandets natur; samt
- 4) annan information avseende transaktionerna som är nödvändig för att bedöma välfärdsområdets ekonomiska ställning.

Ett välfärdsområde och en person anses vara varandras intressenter, om den ena parten kan utöva ett bestämmande inflytande över den andra eller ett betydande inflytande över beslut som gäller den andras ekonomi och affärsverksamhet eller om transaktionen kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för den andra parten. I regel omfattas transaktioner med närstående (familjemedlemmar) till personer som utövar bestämmande inflytande eller betydande inflytande inte av anmälningsplikten. Det rekommenderas emellertid att transaktioner med intressenter beskrivs så heltäckande som möjligt för att säkerställa transparensen i välfärdsområdets verksamhet.

Med intressent avses en juridisk person som i förhållande till välfärdsområdet

- 1) har bestämmande inflytande, eller
- 2) är ett intresseföretag.

Till intressenter räknas därutöver:

- 1) välfärdsområdesdirektören;
- 2) ledamot och suppleant i välfärdsområdesstyrelsens; samt
- 3) ordförande och vice ordförande för andra organ i välfärdsområdet samt ledande tjänsteinnehavare.

Vilka som hör till intressenterna bör emellertid prövas från fall till fall och därför kan definitionen av vilka som är intressenter i förhållande till ett välfärdsområde vara mer omfattande än vad som sagts ovan.

Exempel

Välfärdsområdet har gett sitt helägda dottersamfund A ett lån på 1 500 000 euro, varav 1 400 000 euro återstår 31.12.20xx. Ingen ränta tas ut på lånet och ingen tryggnads säkerhet har ställts för det. Välfärdsområdet bedömer att ingen betydande ekonomisk risk förknippas med lånet.

Under räkenskapsperioden har välfärdsområdet gett dottersamfund B 150 000 euro i bidrag.

Till dottersamfund C har välfärdsområdet sålt ekonomi- och personaladministrationstjänster för 120 000 euro. På försäljningen av tjänsterna har man tillämpat en 90 dagars betalningstid, vilket avviker från den sedvanliga betalningstiden 14 dagar. Vid tidpunkten för bokslutet uppgår kundfordringarna till sammanlagt 40 000 euro, varav 15 000 euro har förfallit till betalning.

Med välfärdsområdesdirektören har välfärdsområdet x.x.xxxx ingått ett direktörsavtal enligt lagen om välfärdsområden. I avtalet har man kommit överens om ett avgångsvederlag på x euro.

Välfärdsområdet har hyrt en affärslokal av fastighetsbolaget x. Vice ordföranden för ett organ X äger 30 % av aktierna i fastighetsbolaget. Enligt hyresavtalet är hyran ca 10 % lägre än en hyra på marknadsvillkor. Vice ordföranden har inte deltagit i beslutsfattandet i välfärdsområdet beträffande ärendet.

Inga transaktioner som skulle avvika från det sedvanliga har genomförts med kretsen av närstående/intressenter.

8. Verifikation till noter

Bokslutsnoter ska baseras på verifikation av innehållet (verifikation till noter), om grunden inte annars är uppenbar (t.ex. ett tal direkt ur balansräkningen eller ur principerna för upprättande och framställning av bokslut). Sambandet mellan noten och verifikationen måste kunna konstateras utan svårighet. (BokfL 2:5 b §). Notens ska grunda sig på ett dokument eller en kalkyl, som kan vara ett dokument från en utomstående, till exempel en kalkyl som verifierar ansvarsförbindelserna. Verifikationen kan också vara upprättad av kommunen, t.ex. en kalkyl över återbäringsansvaret i anslutning till mervärdesskatt vid en fastighetsinvestering. Verifikationen till noterna behandlas och förvaras på samma sätt som bokföringsverifikat. Detta innebär bl.a. att verifikaten ska numreras och bekräftas.